

Ճէնէաւ Եօքըրըւյ դուռն ու կառավար բոլոր Պուռնի գունդին վրայ, բաց'ի ան զօրքերէն որ կուգան Սէզիայէն: Պուռնի Թագաւորը շատ անգամ ամմէն կարելի կերպով ջանաց հաշտեցնել զասոնք մէկըմէ կու հետ, բայց չկարցաւ:

Պուռնի Ճէնէաւին գունդը կը բաղկանայ 8 հազար հոգիէ: Լուծծով ու Բէթէրստով զօրապետներուն գունդերը (որոնց գլխաւոր հրամայողը չորհարդրէր որ Բրիւնիբէն է Պուռնին) կը բաղկանայ 3 հազար որսորդ ձիաւորէ, ու 3 հուսար ըս ված ձիաւորներու գունդէ՝ որ իւրաքանչիւր գունդերը կը բաղկանայ 4 հարիւր հոգիէ: Ասոնցմէ ուրիշ կայ 4 հարիւր ձիաւորալ զրահաւոր զինու, ու 3 կի՛ 4 գունդալ Թօփձիներու:

Աս բոլոր զօրաց գունդին ամմէն հարկաւոր բաները կը պահուի, կը յուսացվէր որ ասոնց հարկաւոր եղած բաները հոգան երկրցիք, բայց պօշ ելաւ աս յոյսը:

Ան ընծայները որ սղորվեցաւ զօրքերուն իրենց կարօտուիլը լըցունելու համար, խիստ քիչ բան է: Սաքսոնիացիները հիւ բանմը չիտըլին: Պարիսուծ քաղաքը ուսկից շատ բան կը յուսացվէր առնելու օգնութե համար, և ոչ մէկ ըստակիլ տըվաւ, ասոնց գլուխներուն մէջը անոնք են միայն քիչմը խելացիները, որոնք են անգամ Թօնիէն Վէրէիին: Իսկ մէկաւորները ամմէնը ցած աստիճանի մարդիկն են:

Մոսկովները ամմէն անգամ բաները կը Ժողովեն ու կը Ժողովեն և չեն կը յաւանարիոր, ասոնց հասարակ կերակուրը միայն չըլլար կոր բաւական, այլ իրենք զիրենք տըվէրեն գինի խրմելու, ու առաւօտ իրիկուն խաչվէ խրմելու: Մոսկովն ու Պուռնի հասարակ զինուորները մէկըմէկու հետ խիստ սիրով կը վարվին կոր մինչև հիմայ: Մոսկովին զօրքերը երբոր մտան Սաքսոնիային մէջ, Սաքսոնիացիք Մոսկովներուն երես չտըրվին, հիւ մէկ իրենց յորդորանքի Թուզ Թէրը որ ըրին, Ժողովուրդը ոտք հանելու համար, կատարածմը չունեցաւ: Մոսկովները աս անգամ չունենալով իրենց հետ կերակուրը պաշարներ, խնկերեն աս տէրու Թէ չորս գին իրենց կերակուր գըտնալու համար, և շատ կը վախցըվէ Թէ քիչ Ժամանակէն պիտոր իյնի աս տէրութեը մէջ մեծ տով: Սէզիայէն եկած կանոնաւոր զօրքէ-

րը կը կենան կը յաւառին բերդը ու ուրիշ բերդերը պաշարելու համար:

(Օրագր. Փարիզու:)

Պ Ա Վ Ի Ե Ռ Ա.

Դեմոկրատիա • 24 Ապրիլի:

Ս Եթէ մայեռնի բերդին մէջ եղած պահանջները կը տրիճու Թէ էտ կը վըրճանեն միշտ զԹէնամիները, քանի որ ասոնց վրայ կը յարձակին: աս բերդը պաշարողը է մէկ Պուռնի Ճէնէաւը, որուն անունը է Բլէիսթ: շատ անգամ աս Ճէնէաւը համարձակեցաւ առնելու համար աս բերդը, բայց չկարցաւ առաջ տանելու իրեն ուղածը, ու շատ մարդ ալ կորսնցուց բերդին առջևը:

(Օրագր. Փարիզու:)

ՄԵԾ ՏՈՒԳԱՅՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսէֆօն Թի:

Ֆրանսէֆօն • 28 Ապրիլի:

Պ Եթէ ինի գաղէթան Ապրիլի 15 ին կը պատմէ Թէ Սթէթթին բերդին պահանջները ամսուս 8 ին ըրերեն քաջութիւնը, ու այնպիսի մեծ փաստ հասուցերեն Մոսկովն զօրքերուն՝ որ բոլոր գունդը էտ քաշվէր, և Թէ բերդին պահապանները շատ պաշարներ ձեռք ձգերեն ու տարերեն իրենց հետ բերդ:

(Օրագր. Փարիզու:)

Ն Ե Մ Յ Ե Ս Տ Ա Ն.

Վիեննա • 20 Ապրիլի:

Մ Եթէ ինի կոյսը հրատարակեց մէկ վըճիւմը՝ որուն մէջը կը սահմանէ Թէ ոչ մի այն երկրցիք քիչ մէկները պարտաւորվին գրվելու հիմակվան զինուորագրութե մէջը, այլ նաև գրվին ան օտարականներու՝ որոնք շատ տարիէ որ կը կենան իրեն տէրութեան մէջը, ու կը վայելեն ամմէն ազգային ազատութիւնները ու տէրութե պաշտօնաւորութիւն իրեն երկրցի:

(Գաղէթ. Քրանս:)

Արեւսայէր հոստեղը թէ ճամօսքին բեր
դը առերեն Մոսկովները ֆրանսիացիներուն
ձեռքէն, բայց ամառու 15 ին եկած խա-
պարները անոր ներշնչել կը հաստատեն թէ
Մոսկովները քանի անգամ որ յարձակեցան
աս բերդին վրայ առնելու համար, բեր-
դին պահապանները դէմ դրբին, ու ետ
քշեցին զանոնք, և թէ բերդը հիշ մէկ նե-
ղութիւն չեղաւ չեղոր հիմայ:

Աս տերութեան գունդը որուն վրայ կը հրա-
մայէ ֆրիմոնթ ճէնէնաւը, վերջի պատե-
րազմը ընելէն ետև կեցերէ Բրաքովային
չըմանակները. աս գունդը վերջերը Մոս-
կովի առաջապահ գունդին հետ քիչմը դը-
պաւ, վասն զի Մոսկովները կուզէին մօ-
տիկնալ ու քննել իրենց գիւրքը, ղորուիւր,
ու բազմութիւն:

Կալիցիային մէջ եղած պահպանութեան
գունդին սխտոր խրկովի նորէն օգնութիւն,
և աս ամէն պատրաստութիւններն կը մա-
կաբերվի թէ պիտոր սկսի պատերազմ ընել:

Փ Ր Ա Ն Ս Ա.

Փաբէլ. 4 Մայիս:

Այս օրու հին կառավարը ֆրանսայու առաւ
աս հետեւեալ խապարները Ապրիլի 30 ին:

Մօքայի Բրինչիւրէն գնաց Վէիսէն
Ֆէլսին վրայ. իրեն առաջապահ ղորքը
որուն վրայ կը հրամայէր Սօհամ ճէնէնաւ
ը հասաւ աս քաղքին մօտ կէսօրէն 2 սա-
հաթ ետև, ու տեսաւ որ աս քաղքին տե-
րապետերէ Լանքայի Մոսկովի ճէնէնաւ
մը 7000 հոգիով ձիաւորով հետևակով ու
թօփձիներով: Սօհամ ֆրանսիացիներ ճէնէ-
նաւը չուկէր իրեն հետը ձիաւոր ղորք,
բայց առանց ըստաւելու որ հասնի իրեն
օգնուի ձիաւոր ղորք ալ, վազեց թշնամիին
վրայ ու խառնափնգորութիւն ձգեց իրեն
կարգերուն մէջը: Մոսկովը զուրս հանեց
12 կար թօփ, այնչափմընալ Սօհամ ճէ-
նէնաւը չիտկեց Մոսկովներուն վրայ, ա-
մենայն սաստիկութեամբ սկսան թօփօտել մէկը
մէկ, ու ըրին սաստիկ կոտորած մէկը

մէկու մէջ: Մոսկովներուն ձիաւորները
սաստիկացին իրենց կըրակը, ֆրանսիացիներն
հետևակներն ալ քառակուսի ձևերով բաժ-
նըված այնպէս կըրակմը թափեցին Մոս-
կովներուն վրայ, որ պատերազմին տեղը
լցվեցաւ Մոսկովի ղորաց ու ձիերու մե-
ռածներով:

Մօքայի Բրինչիւրէն ըսածին կէօրէ հիշ
մէկ պատերազմի մէջ չէ տեսնուած այսպի-
սի սխրա հետեակ ղորքերու ձիաւորներու
դէմ. աս գործքէս ետև ֆրանսիացիները ըս
կըսան մոնալ Վէիսէն Ֆէլս քաղաքը, բայց
երբոր տեսան թէ քիչմը Մոսկովի ղորք
իրենց դէմ կը կենայկոր ու թող չետարկոր
հանգստութեմ քաղաքը մոնալու, վազեցին
ասոնց վրայ ու ցրուեցին զասոնք ալ՝ ամ-
մէնը մէկէն պոռալով կեղծ արհայ: Թշնա-
մին բոլորովին ետ քաշվեցաւ. ֆրանսիացիներ
կողմէն զայ եղած ղորքին թիւը մեծաօրէն
բոլ վերաւորվածներով կը հասնի 100 հոգիի
չափ:

27 ին Բօնթէ Լօրիսթօնը գնաց Վէլ-
թէնին վրայ, ուրտեղ թշնամին կը կենար
մէկ կամուրջիմը վրայ. Մէզօն ճէնէնաւը
չուտմը շինել տրվաւ պղտիկ ամրոցմը թօ-
փօտելու համար: Թշնամին, Մոսկովները
երբոր աս տեսան չուտմը կամուրջը այրե-
ցին, և ֆրանսիացիները տիրապետեցին կա-
մուրջին գլխին՝ որնոր շիներէր թշնամին:

28 ին Դոյն Բօնթէ Լօրիսթօնը գնաց
Հալին գիմացը, ուր տեղ մէկ գունդմը
Պաուչի կը կենար մէկ կամուրջի գլուխմը,
զարկաւ զասոնք ու ետ քշեց աս կամուրջին
գլխէն. աս գործքէս մէջը ինկան ֆրան-
սիացիներէն 67 հոգի, իսկ թշնամին խիստ
շատ:

Փոխարքան հրամայեց թարանթօի Տու-
գային երթալ Մարտիպուսիկին վրայ: Ամ-
սուս 29 ին կէսօրը չորս սահաթ անցնելէն
ետև աս ճէնէնաւը հասաւ քաղքին առ-
ջևը. կար հոստեղը 2 հազար Պաուչին առե-
լի որ սկսան մէկէն պաշտպանել զիրենք:
Աս Պաուչին գունդը ճէնէնաւ Եօթքին
հրամանին տակէնք. ֆրանսիացիները մտան
աս քաղաքըս կըրակի ղօռով, սպաննեցին
Պաուչիներէն շատ մարդ ու բռնեցին 200
դերի:

Աս խապարներուն ետևէն կը յարէ դա-
ղէթաձին. աս Վէիսէն Ֆէլսին պատերազ-
մը խիստ անոճանի էր, որովհետև էր մէկ
պա-

պատերազմը բաց դաշտի մէջ, հետեւանե-
րը ձիաւորներու հետ հաւասար թունով։
Պատերազմի մէջ աս նոր ժողոված զինուոր
ներուն գունդը այնչափ ցըցուցին իրենց
կրորիձուծիւնը ու ուժը, որչափ որ կըր-
նային ցըցունել հին ու պատերազմի մէջ
փորձ եղած զինուորները։ Վերջապէս աս
պատերազմով վաճառվեցաւ Թշնամին Սա-
ւէ գետին աջ կողմէն։

Էջլա ու Մէնս գետին մէջ եղած զոր-
քերուն հաղորդակցութիւն որ կըտրերէր,
հիմայ միացան նորէն, և երևելի քաղաքնե-
րը Նաուսպուռի, Վէիսոնֆէլս ու Մար-
տէպուռի առնրվեցաւ Մոսկովներուն ձեռ-
քէն պատերազմի զօւով։ (Մօնիթօն։)

Մալոնյա • 24 Ապրիլի։

Սուս է բոլորովին ան խապարները որ
կըխաղկիկոր չորս կողմը թէ Ճէնէաւ Սէ-
պաստիանին գունդը ջարդվերէ, և թէ
իրեն պատերազմի օգնականները ինկեր մե-
ռերէն։ Ինքը իրաւոր Չէլէ քաղաքը պար-
պէլ տրվաւ ու ետ քաշվեցաւ անկից, բայց
իրեն միտքը աս էր որ Թշնամին ներս իրեն
քաշէ։ աս քաղքէն Ֆրանսիացիները ելալուն
պէս, մոտան 1200 խաղախ։ 18 ին Սէպաս-
տիան Ճէնէաւին պատերազմին օգնակա-
նը՝ որուն անունը էր Մալքին, նորէն յան-
կարծակի դնաց մըտաւ ան քաղաքը։ Մոս-
կովները աս յանկարծակի յարձակմանէ չփո-
թեցան ու շատ վնաս քաշեցին։ մեռաւ 50
հոգիի չափ, շատ մարդ ալ վերաւորվեցաւ,
ու 10 հոգիալ գերի բռնրվեցաւ։

Աս միջոցի մէջ Սէպաստիան Ճէնէաւ
ըզնաց Վէլձէին վրայ ու վռնտեց կրօ-
սօէսին ժէնէն մէկ գունդով խաղախներու
որ կըբաղկանար 6 հարիւր հոգիէ գէպ'ի
Սըրաքէնսէլ, ասոնք դնացին միացան 1500
ձիաւորներու գունդին հետ, բայց նորէն
Ճէնէաւ Սէպաստիանը զատնը վըռնտեց
սպաննելով ասոնցմէ 25 հոգի ու շատ բաղ-
մութիւն ալ վերաւորելով, ասոնցմէ զատ
20 հոգիալ գերի բռնեց, ինկաւ Թշնամի-
ներուն ետեւ ու վռնտեց մինչև Վէլձէ-
նին մօտ։

Ան 50 հաղարէ բաղկացած գունդը որ

անցաւ Մոսկովներուն կողմը՝ շատ կըղըզ-
ջայկոր իրեն ըրած գործքին վր, տեսնա-
լով հիմակվան մեր անթիւ զօրաց բաղմու-
թիւր, ու անխնայ պատիժները իրենց դուռի
ներուն՝ որոնք նորէն կէնանկոր Ֆրանսը
զին ձեռքը։ ասոնք երբոր անգին դար-
ձաննէ կըկարծէին թէ անհամար զօրք պի-
տոր գըտնան Մոսկովին կողմը, բայց իրենց
յոյրը պարապ եղաւ։ (Մօնիթօն։)

Ի Դ Ա Ն Ի Ա.

Մէլան • 4 Մայիսի։

Խաղաք եկաւ աս քաղաքը թէլէկրա-
ֆօյով (1) թէ Նաբօլէօն կայսրը ըրերէ
մէկ յաղթութիւնը Լուգձէնին մէջ Մոսկո-
վի ու Պուռչի գունդին դէմ. աս գուն-
դերուն վր հրամայող Ճէնէաւները մե-
կը էր Ալեքսանդր Մոսկովին կայսրը, մե-
կաշաւ էր Ֆէտէրիկոս Պուռչին թագա-
ւորը։ Ըռւումը աս խաղաքը հասնելուն
պէս, կէսօրը մէկ սոհաթ անցնէին ետե-
ւոսկան թօփ նետէ աս յաղթութեւ ուրա-
խութեւ համար։ ասոր ետեւէն կըյարէ
Գաղէթաձին. ամենեւին չէր եղած քան
զաս մեծ ուրախութիւն ամենայն տեսակ
աստիճանի ժողովրդեանը մէջ։ Յետ այս
չափ անթիւ յաղթութիւններէն որոնք փառա-
ւորեցին ու պատկեցին Նաբօլէօն կայսրը
ըրաւ Մայիսի երկուքին մէկ յաղթութե-
մընալ որ անցուց ամեն յաղթութիւնները
աս յաղթութեւ իրէժ առաւ բաղդէն որ իրեն
դէմ դարձերէր քիմը ժամանակ, պատ-
ժեց մատնիչները, խայտառակեց Թշնամին
յանդգնութիւնը, ու լցուց հաւաներու դէ-
շութէ պատմաւած կորուստներուն տե-
ղը։ Նախախմբեալ մարք ըսաւ մէկ մեծ
Ֆրանսայի Պաշտօնատէրներէն մէկը պա-
ճաւեց աս յիշման մեր ամեն դժբաղդանի-
րը, որպէս զի խայտառակ սոսա բարեխմբե-
րէ իմացնէ հասարակի բարեխմբեք, որ յաղթան-
կայրը պարտէ խառատեք հասարակեք, ու պա-
թէ անհասարակեք։ (Օրագր. Մէլան։)

(1) Թէլէկրաֆ ըսվածը է մէկ գործիքով
որ ամբողջով հեռու տեղերէ կըրնան իմա-
ցնել քիչ օրվան մէջ ամեն խաղաքները։

Աս գործքը՝ որ է պատմութեւ հիմակվան ատենին, տանը հինի օրը մէյմը կըտրուի։
Ի Վ Ե Ն Ե Տ Ի Կ Ի Վ Ա Ն Ս Ս Ի Բ Ո Յ Ե Ղ Ա Ձ Ա Ր Ո Ի։